

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

Styrelsearbetet

Styrelsen har under året haft nio protokollförda styrelsemöten. Till detta kommer ett antal extra icke protokollförda avstämmningar och möten i samband med översvämningarna i augusti och september tillsammans med entreprenör och i vissa fall kommunen.

Styrelsen har år 2023 bestått av:

Anders Rosén, ordförande

Mats Bergkvist, vice ordförande

Ulrica Björklund, sekreterare

Mats Bokström, kassör

Tomas Hallgren, vägsamordnare

Philip Hagberg, suppleant

Hans Svens, suppleant

Ovädret Hans och skyfallet

Verksamhetsåret 2023 kan egentligen delas in i två perioder: före och efter den 6 augusti då ovädret Hans drog in över Rättvik. Lerdal-Gärdebyns vägområde drabbades mycket hårt av skyfallet och de facto var det ett av de mest drabbade områdena i landet. Skadorna var otaliga på båda vägar och privata infarter och tomter. På vissa ställen stod vattnet högt och vattenflödet var så kraftigt att många diken, trummor och brunnar snabbt täpptes till av medföljande jordmassor och stenar. Vår entreprenör var snabbt ute med maskiner för att motverka de värsta skadorna och öppna vattenvägarna så gott det gick. Också många fastighetsägare och privatpersoner var ute och arbetade mot vattenmassorna, bland annat för att hålla diken öppna. Det var en imponerande mobilisering av olika insatser, mitt i katastrofen.

Vissa vägar klarade sig förhållandevis bra, medan andra blev helt oframkomliga. Till de mest skadade vägarna hörde Östlunds väg, Bryggerivägen, övre delen av Werkmästergatan, Rodelvägen, Kålgårdsgränd, Gärdebygatan och Karlsviks väg. Vissa delar var helt eller delvis oframkomliga och entreprenören gjorde ett stort arbete för att göra dem framkomliga igen, åtminstone provisoriskt. Läget i Lerdal-Gärdebyns vägområde skildrades mycket i media och några av samfällighetens förstörda vägar blev ofta förekommande bilder i riksmidia.

Frågan om hur skadorna skulle betalas blev snabbt aktuell. Ministern för civil beredskap besökte området efter någon dag och frågan togs t o m upp i riksdagen. Trots välvilliga uttalanden från politiskt håll visade det sig att stödet från staten blev försumbart. Enligt förordningen till Trafikverket, kan särskild ersättning bara betalas ut till de vägar som normalt är berättigade till statliga bidrag, vilket för vår del generellt var de vägar som klarat sig bäst i skyfallet. Företrädare för vägföreningen syntes ofta i media för att förklara den svåra situationen. Efter ett par månader hade de mest akuta skadorna åtgärdats, åtminstone så att vägarna var framkomliga, men åtskilligt återstår att göra. Vägföreningen vill ge en eloge till huvudentreprenören Dala-Frakts arbete och dennes underentreprenörer som slet hårt med sina maskiner, liksom till alla enskilda fastighetsägare som i den svåra situationen frivilligt bidrog till att underlätta läget. Också samarbetet med Dala Energi och fjärrvärmebolaget Adven uppskattas.

Stöd från Leksands Sparbank

I samband med skyfallet gick vägföreningens styrelse in med en ansökan till Leksands Sparbank om ett stöd på 300 000 kr för återställandet och för att förebygga liknande skador i framtiden. Ansökan gjordes inom ramen för Sparbankens "Insatser för bygden". Mycket glädjande var att Leksands Sparbank godkände ansökan och gav vägföreningen hela det ansökta beloppet, som nu främst kan användas till förebyggande insatser.

Dala-Trafik ny huvudentreprenör

Ett viktigt steg för underhållsarbetet var avtalet med en huvudentreprenör, Dala-Frakt f o m den 1 juli 2023. Tidigare har vägföreningen haft funktionen vägmästare i styrelsen. Eftersom den inte kunde återbesättas, får i stället huvudentreprenören sköta och ta ansvar för den löpande verksamheten enligt en given årsplanering. Dala-Frakt kan i sin tur anlita underentreprenörer, vilka i praktiken är de som även tidigare har skött underhållet av vägarna. I samband med skyfallet visade det sig att avtalet med Dala-Frakt var en stor fördel för vägföreningen.

Ny hemsida

Under sommaren skapade och etablerade Vägföreningen en ny hemsida som är mer tidsenlig och lättare att uppdatera. Den erbjuder också bättre kontaktmöjligheter, aktuell information och tydligare tillhandahållande av dokument. Det visade sig senare under skyfallet i augusti att den nya hemsidan var till stor hjälp för att få ut information och ge medlemmarna möjlighet att kontakta vägföreningen.

Vägföreningen momsregistreras

Under 2023 beslutade Skatterättsnämnden i linje med Skatteverkets ställningstagande att samfällighetsföreningar är redovisningsskyldiga för moms. Lerdal-Gärdebyns vägförening registrerade sig därmed för momsredovisning hos Skatteverket fr.o.m. 1 januari 2023. För året 2023 har ingående moms uppgått till 461 000 kr och den utgående momsen till 418 000. Årets likviditets- och resultatpåverkan som följd av momsskyldigheten blev därmed positiv. Styrelsen beslutade att den utdebiterade vägavgiften till medlemmarna skulle vara inklusive moms för 2023. (I början av 2024 ändrade dock Högsta förvaltningsdomstolen beslutet av Skatterättsnämnden att samfällighetsföreningar ej ska vara momsregistrerade och behöva debitera moms på uttaxerat belopp).

Mätningar av hastigheten

Under året har två trafikmätningar av trafikmängd och hastighet genomförts: dels på den långa delen av Kvarngatan, dels på Erikesgatan i kurvan vid "Rockings lada".

Mätningen på Kvarngatan (40 km/tim) gjordes 25/9–2/10 och visade att mindre än en procent av fordonen körde för fort. Resultatet visade förvånansvärt låga hastigheter och kan ha påverkats av exempelvis arbeten efter översvämningarna. Det beslutades därför att en ny mätning ska göras, men den hann inte kommunen göra före vintern.

Mätningen på Erikesgatan (30 km/tim) gjordes 3–12/10 och visade att drygt 14 procent av fordonen körde för fort. Mätningen var föranledd av en diskussion med boende och kommun om att sätta upp något slags farthinder för att skydda byggnaderna, ladan i kurvan hade tidigare skadats av fordon som inte kunde klara kurvan p g a för hög hastighet. Planeringen av farthinder kommer att tas upp igen under 2024.

30-zon i området

Många medlemmar i vägföreningen har framfört att det körs alldeles för fort på många håll. Vägföreningen har framfört detta till kommunen, som har ansvar för hastighetsskyltning och påpekat att skyltningen ofta är otydlig, inkonsekvent och i vissa fall skyltas det en hastighet åt ena hållet och en annan åt andra hållet på samma väg, enligt skyltning. Efter möten och diskussion med kommunen, beslutade styrelsen att begära att hela vägområdet öster om Faluvägen ska vara 30-zon (kommunen godkände begäran genom beslut i början av 2024 och kommer att skylta om under våren samma år).

Nya stadgar

Under verksamhetsåret har styrelsen arbetat med att ta fram nya stadgar. De gamla är i vissa fall otidsenliga, har brister och följer inte till fullo lagen om samfällighetsföreningar. Ett förslag till nya stadgar har därför tagits fram och presenteras för årsstämman 2024 för beslut.

Övrigt underhåll

Även om åtgärderna under året i hög grad präglades av återställandet efter översvämningarna i augusti, genomfördes det normala sommar- och vintervägunderhållet. Vintern från januari och fram, liksom från november präglades av en krävande väderlek med ofta växlande temperaturer och snöfall tidigt på hösten. Detta ökade kostnaderna för vinterunderhållet. Under sommarhalvåret genomfördes bland annat sedvanlig snabellagning och påfyllning av sandlådor.

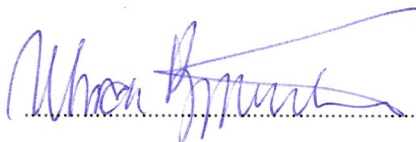
Vägföreningen inledde ett planerat beläggningsarbete på Märgatan och gjorde grundarbetet, men styrelsen beslutade att avbryta det på grund av skyfallet och att insatserna måste omprioriteras. Det sista utlagret av beläggningsarbetet kan i stället utföras under 2024.

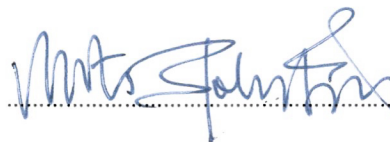
Anders Rosén, ordförande

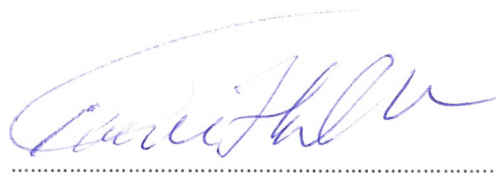
Mats Bergkvist, vice ordförande

Ulrica Björklund, sekreterare

Mats Bokström, kassör

Tomas Hallgren, vägsamordnare